

๒๔

โรงพยาบาล

ด้านวัตถุและเครื่องอุปโภคบริโภค

การสงเคราะห์ด้านโรงพยาบาลนี้ หลวงตาท่านเอาใจใส่มาโดยตลอด และ นับวันจะมากขึ้นเรื่อยๆ ท่านเคยกล่าวว่า

“...สภาพของคนไข้ที่ต่างรอคอย ความหวังจากหมอ เป็นสภาพที่น่าสงสาร มาก คนไข้ก็คือคนจนตรอกจนมุม เมื่อวิ่ง มาหาหมอ หากหมอไม่มีเครื่องมือที่ดีที่ทันสมัยก็ก้าวไม่ออกรักษาให้ไม่ได้ และสภาพ คนชนบทเป็นคนยากจนเสียส่วนมาก

การบำบัดรักษาถ้าพอเป็นไปได้ก็ ควรให้รักษาใกล้บ้าน จะได้ไม่ต้องสิ้น เปลืองเงินทองมากในการเดินทางตลอด

สถานที่พักอาศัยการกินอยู่หลับนอน...”

ด้วยเหตุผลนี้เอง ทำให้จนถึงปัจจุบัน ท่านสงเคราะห์สถานพยาบาลต่างๆ รวมทั้ง สิ้นกว่า ๑๐๐ แห่ง ส่วนใหญ่เป็นการบริจาค เครื่องมือทางการแพทย์เช่น เครื่องเอกซเรย์ เครื่องอัลตราซาวด์ เครื่องตรวจคลื่นหัวใจ เตียง เครื่องช่วยชีวิตเด็ก เครื่องช่วยหายใจ เด็กทารก เครื่องดูดของเหลว เครื่องช่วย คลอด กล้องจุลทรรศน์ เตียงทำฟันพร้อม อุปกรณ์ ฯลฯ

นอกจากนี้แล้ว ท่านยังบริจาคใน ด้านอื่นๆ อีกมากมาย เช่น รถพยาบาล พร้อมอุปกรณ์ สร้างตึกผู้ป่วย สร้างตึกรวม เมตตามหาคุณ สร้างตึกสงฆ์อาพาธ หอง

ผ้าตัด ฯลฯ

ตั้งเป็นกองทุนตีกอบฏีเหตุ กองทุนศูนย์พิทักษ์ดวงตา กองทุนสงเคราะห์คนพิการและผู้ยากจนไร้ที่พึ่ง ฯลฯ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าอาหารคนไข้และเจ้าหน้าที่ ค่าจ้างพี่เลี้ยงเด็ก ฯลฯ กระทั่งซื้อที่ดินให้รวมประเภทของรายการต่างๆ เท่าที่พอรวบรวมได้เกินกว่า ๕๐๐ รายการ (รายการที่ซ้ำกันแม้จะมีจำนวนมากกว่า ๑ ชิ้นขึ้นไปก็นับเป็น ๑ รายการ)

เยี่ยมโรงพยาบาล

ในระยะหลายปีมานี้ท่านมักจะออกเยี่ยมโรงพยาบาลต่างๆ อยู่เป็นประจำ พร้อมนำข้าวสาร อาหารสด อาหารแห้ง ผ้าขาว ฯลฯ บรรทุกเต็มรถเท่าที่รถจะสามารถรับน้ำหนักได้ไหว เพื่อนำไปแจกโรงพยาบาล

พร้อมกันนี้ท่านจะถือโอกาสตรวจดูด้วยว่ายังขาดตกบกพร่องในเครื่องมือ เครื่องมืออันใดบ้าง การนำของไปแจกในที่ต่างๆ นั้น ท่านมีเหตุผลหลักเกณฑ์ดังนี้

“...ไปไหนๆ แต่ละโรงๆ นี้เป็นล้านๆ แแสนๆ นี้รู้สึกจะเริ่มมีน้อยแล้วเดี๋ยวนี้มีแต่ล้านๆ ขึ้นไป ไปนี้ไม่ใช่ไปให้เครื่องมือแพทย์เท่านั้นนะ ยังไปดูหมอบอกดูพยาบาลอีก กิริยามารยาทของหมอบเป็นยังไง เวลาเกี่ยวข้องกับคนไข้ ดูอากัปกิริยาของเขาเป็นยังไง ดูไปหมด ไม่ใช่แต่ว่าใครจำเป็นอะไรๆ แล้วเอามาให้ๆ อย่างนั้นไม่ได้ เรา

“...ไปนี้ไม่ใช่ไปให้
เครื่องมือแพทย์เท่านั้นนะ..
ดูทั้งน้ำใจ ดูทั้งกิริยามารยาท
ความประพฤติดีงาม
ของหมอบและพยาบาลด้วย
เป็นยังไง...”

ไม่ทำอย่างนั้น ให้ทั้งสิ่งของด้วย

ดูทั้งน้ำใจ ดูทั้งกิริยามารยาทความประพฤติดีงามของหมอบและพยาบาลด้วยเป็นยังไง จะพอพียงเครื่องมือของเราไปได้ไหมเพื่อประโยชน์แก่คนไข้ได้จริงหรือไม่ หรือเสียเงินเปล่าๆ ไม่เกิดประโยชน์อะไร ต้องดูอีก แล้วเครื่องมือเหล่านี้จะเป็นยังไง หมอบเหล่านี้เป็นหมอบพ่อค้า พยาบาลพ่อค้า หรือเป็นหมอบเป็นพยาบาลเพื่อรักษาคนไข้ เพื่อเอาหัวใจคน เอาชีวิตจิตใจคนจริงจัง หรือเป็นยังไงบ้าง ดูไปหมด ไปทุกแห่งทุกหนไปดูอย่างนั้นนะที่เราไปโน่นไปนี่

วันนี้เปิดเสียให้ชัดเจน เราไม่เคยพูดแหละคำอย่างนี้ทั้งๆ ที่ไปปฏิบัติหน้าที่

รถพยาบาลที่หลวงตาให้ความอนุเคราะห์

อย่างนี้แหละอยู่ไปเรื่อยๆ... แล้วก็ดูสภาพของโรงพยาบาล ดูสภาพของเครื่องมือ ถ้าตรงไหนมีความจำเป็นมาก ทুমให้เลย เทียว เอา ขาดอะไรๆ บอกมาๆ บอกเท่าไร ให้เท่านั้นๆ ให้เลยเป็นล้านๆ นั่งคุยเดี่ยวเอาไปสองล้านสามล้านก็มี นั่นอย่างนั้นละ ถ้าถึงใจ เอาจริงเรา ถ้าไม่ถึงใจ สดางค์หนึ่งก็ไม่ให้..."

ไม่ทอดทิ้งถิ่นกันดาร

โรงพยาบาลบางแห่งอยู่ในถิ่นทุรกันดาร เป็นที่ลำบากหลายสิ่งหลายประการ ท่านก็ไม่ลืมที่จะไปเยี่ยมเยียนและอนุเคราะห์ ดังตัวอย่างนี้

"...วันนี้ก็จะไปโรงพยาบาลภูหลวง^๑ ไปดูอีกทุกห้อง ห้องไหนมีความจำเป็น

อะไรก็จะช่วยเหลือกันไป เพราะเป็นโรงพยาบาลอยู่ที่คับแคบตีบตันอันตูลำบากลำบาก ไปก็เอาข้าวเอาของไปเต็มมรถ เทบ้างๆ ไป คือ

ถ้าตรงไหนที่อยู่ท่ามกลางของข้าวอู่น้ำ เราก็ไม่ค่อยสนใจนักนะ ถึงจะเป็นโรงพยาบาลเล็กก็ตาม แต่อยู่ท่ามกลางของข้าวอู่น้ำไม่ค่อยอดอยากขาดแคลนอะไรมากนัก เราก็ไม่ช่วยอย่างอื่นพวกข้าวพวกอาหารการกินไม่ค่อยช่วยมาก ช่วยแต่เครื่องมือแพทย์ไป

ถ้าที่ไหนขาดแคลนอย่างนั้นเราช่วยทุกด้านเลย เครื่องมือแพทย์ก็ช่วย อาหารการกินก็ช่วย เช่น อย่างภูหลวงนี้ไม่มีข้าว ภูเรือ^๒ ก็ยังอยู่ในภูเขาด้วยข้าไม่มีข้าว นายูง^๓ ไม่มีข้าว ทางคำตากล้า^๔ ก็ไม่มี น้ำท่วม คำตากล้าไม่ได้ทำนากัน น้ำท่วมเหล่านี้เราไปทั้งนั้นแหละ นี่ก็ยังไม่สองดาว^๕ นี้ เริ่มแล้ว ทางสองดาวนี้เริ่มแล้ว อยู่ในหุบเขา ไปหาที่หุบเขาๆ ที่จำเป็นๆ..."

แม้โรงพยาบาลที่อยู่ไกลออกไปมากๆ ท่านก็ไม่เคยลืมหรือทอดทิ้ง เมื่อโอกาสอำนวยให้เมื่อใด ท่านจะรีบไปเยี่ยมทันที ดังนี้

"...วันนี้เราก็จะไปละ เอาของไปโรงพยาบาลคำชะอีและดอนตาล^๕ ไกลนะ วันนี้ สงสาร มันอยู่ด้วยกัน ๒ โรง จึงเอา

๑ ร.พ.ภูหลวง อ.ภูหลวง จ.เลย

๒ ร.พ.ภูเรือ จ.เลย

๓ ร.พ.นายูง จ.อุดรธานี

๔ ร.พ.คำตากล้า และ ร.พ. สองดาว จ.สกลนคร

๕ ร.พ.คำชะอี และ ร.พ.ดอนตาล จ.มุกดาหาร

ไปไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย แต่ว่าเต็มรถนะ หากไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยเพราะแบ่ง ๒ โรง อยู่ใกล้กัน ถ้าไปโรงเดียวก็เต็มรถ เทปจะเลย ได้มาก เอาไป ๒ โรงก็ต้องแบ่งครึ่ง แต่รถนั้นเต็มรถ วันนี้จะเป็น ๒ โรง มันใกล้ ๓ ชั่วโมงกว่า กว่าจะถึง... ไปส่งแล้วกลับ ขนาดนั้นค่าพอดีๆ...”

โรงงานขนาดใหญ่ ใช้เก็บเครื่องอุปโภคบริโภค ที่หลวงตานำไปแจกทาน

ด้านธรรมะ

หากมีโอกาสฟังเทศน์ของท่านอยู่ประจำ จะสังเกตเห็นได้ชัดเจนว่า ท่านมีความห่วงใยสงสารคนเจ็บป่วยมาก ท่านสอนเสมอว่า

“มนุษย์เราจะยากดีมีจนบุญหนักศักดิ์ใหญ่หรืออาภัพวาสนาอย่างไร ก็ล้วนแต่เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกัน เกิดมาด้วยบุญด้วยกรรม และกรรมย่อมจำแนกแจกแจงสัตว์ให้มีความประณีต เลวทรามต่างกัน แล้วเกิดไปตามวิบากแห่งกรรมของตนๆ

ดังนั้นท่านจึงไม่ให้ประมาทกัน แต่ควรช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีน้ำจิตน้ำใจต่อ

กัน เพราะหากมนุษย์ไม่ช่วยสงเคราะห์ มนุษย์ด้วยกันแล้วใครจะช่วย เรื่องความเจ็บป่วยนั้น ถ้าใครโดนเข้า ใครก็ทุกข์ทั้งนั้น เจ็บไปแค่หนึ่ง แต่ครอบครัวพี่น้องพ่อแม่ก็ป่วยทางใจ ป่วยด้วยความห่วงใยอีกเท่าไร จึงควรเห็นใจกัน...”

แพทย์-พยาบาล ต้องมีเมตตาธรรม

เมื่อมีโอกาสอันควร ท่านจะแนะนำเตือนด้วยความเมตตาแก่บรรดาแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล เสมอๆ ดังตัวอย่างหนึ่งท่านแสดงธรรมแก่คณะผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข มีท่านรัฐมนตรีเป็นประธาน ดังนี้

“...วันนี้ได้พูดถึงเรื่องโรงพยาบาล **โรงพยาบาล** กับ **หมอ** เป็นของสำคัญอยู่มาก หมอนั้นสำคัญอยู่ที่นอกจากเรียนหลักวิชาแห่งหมอมามากแล้ว นั้นเป็นทางเดินกลางๆ แต่อธิบายใจคอและจิตวิทยาของ หมอที่จะปฏิบัติต่อคนไข้ นั้นเป็นสิ่งลึกลับ แต่จำต้องนำมาใช้สำหรับหมอ เวลาคนไข้ได้ป่วยเจ็บหัวตัวร้อน วิ่งเข้ามาหาหมอ ก็ริยamarยาที่นิมนวลอ่อนหวานที่เป็นพื้นมาจากความเมตตาของหมอนั้น ต้องออกแสดงก่อนอื่น ก่อนยาที่จะเข้าถึงตัวคนไข้ ความเอาอกเอาใจให้ความอบอุ่นแก่คนไข้ นั้น เป็นยาขนานแรกซึ่งจะต้องเข้าถึงคนไข้ก่อนอื่น

จากนั้นก็ปฏิบัติไปตามหน้าที่ ด้วย

ความเมตตาของหมอ เพราะคำว่าหมอนี้
โลกทั้งหลายเขายอมรับ ยอมรับให้ศักดิ์ศรี
ดั่งาม ยอมรับนับถือให้ความเคารพทุกสิ่ง
ทุกอย่าง ไ่ว่างใจกับหมอ

เพราะหมอนั้นถือกันว่าเป็นแบบ
พิมพ์ เป็นศักดิ์ศรีดั่งามของชาติไทยหรือ
ของโลก โลกเขาจึงยอมรับ เมื่อเราก้าวเข้า
มาสู่ความเป็นหมอ เริ่มตั้งแต่เรียนเป็นนัก
ศึกษาแพทย์ ก็เริ่มมีเกียรติแล้ว... โลกยอมรับ
นับถือเรื่อยมา จนกระทั่งถึงเป็นหมอ
ออกมา โลกยิ่งยอมรับมากขึ้น นับถือมาก
ขึ้น

เพราะฉะนั้น การต้อนรับโลกที่นับ
ถือ นั้น เราจึงต้อนรับด้วยความเมตตาเป็น
พื้นฐานของหมอ หมอต้องมีความเมตตา
เป็นพื้นฐาน สมบัติเงินทองข้าวของสิ่งเหล่า
นั้น เป็นสิ่งเป็นผลพลอยได้เท่านั้น เมตตา

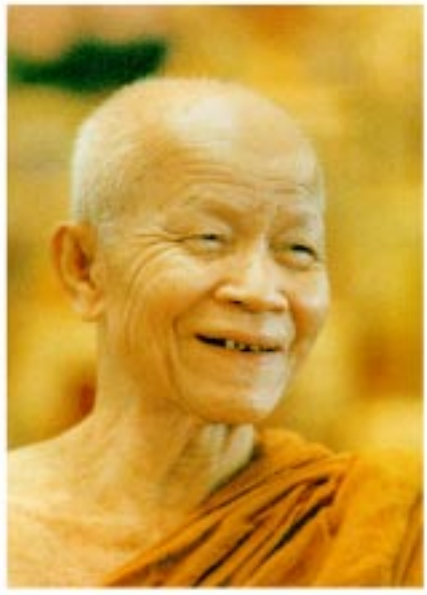
“...ความเอาอกเอาใจให้
ความอบอุ่นแก่คนไข่นั้น
เป็นยาวนานแรกซึ่งจะต้องเข้า
ถึงคนไข่อื่น...”

ที่มีต่อคนไข้ทั้งหลายที่เขามาพึ่งพาอาศัย
เขามาขอความอบอุ่นจากเรานั้น เป็นเรื่อง
ที่ หมอ จะต้องปฏิบัติ และ พยาบาล
จะต้องปฏิบัติให้ถึงชาวบ้านทุกๆ รายไป
นี้เป็นหลักสำคัญ

โรงพยาบาลจึงเป็นโรงชุบชีวิตของ
สัตว์โลกทั้งสองอย่าง คือ โรงพยาบาลหมอ
เกี่ยวกับโรคทางร่างกายหนึ่ง โรงพยาบาล
หรือสถาบันอันใหญ่หลวงเกี่ยวกับพระ
พุทธศาสนาหนึ่ง ทั้งสองอย่างนี้มีความจำ
เป็น อย่างน้อยเสมอกัน มากกว่านั้นทาง
ด้านจิตใจคือธรรมเป็นของสำคัญมาก...”

คนไข้กับหมอ ดั่ง “พ่อแม่ลูก”

โรงพยาบาลที่ท่านเมตตานำพวก
อาหารไปส่งเคราะห์ในแต่ละวันๆ นั้น โดย
มากแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ที่นั่นๆ
จะเคารพท่านถือท่านเป็นเสมือนพ่อแม่
เวลาท่านนำของไปแจกแต่ละครั้งๆ หลัง
จากที่ได้ซักถามว่ามีสิ่งใดขาดหรือไม่แล้ว
ในระยะหลังนี้บางครั้งท่านจะถือโอกาส
สอนเตือนแก่หมอ พยาบาลและเจ้าหน้าที่

เพราะท่านก็ถือเหมือนลูกเหมือนหลานของท่านเช่นกัน ดังตัวอย่างที่ท่านนำมาเล่าแบบซ้ำขึ้นให้ฟังดังนี้

“...คนไข้เข้ามาเขาฝากเป็นฝากตายฝากทุกสิ่งทุกอย่าง ครอบครัวย้ายเรือนเขาฝากมาหาหมอหาพยาบาลหมดจะว่าไง เขามาหาแล้วหน้าบึ้งใส่เขามีอย่างเหวอ แบบนี้ก็มีแต่แบบหน้าหมาไม่ใช้หน้าคนเรา ว้างั้น ก็บอกชัดๆ อย่างนี้แล้ว เขาก็อดหัวเราะไม่ได้ เขาหัวเราะ...เราอยากเห็นว่าเราเป็นถึงหมอ คนไข้เป็นทุกข์ตะเซ็ญใจหรือเป็นหมาตัวหนึ่งเขามานี้ ด้อมๆ เขามาในโรงพยาบาล ไม่เป็นเช่นนั้นนะ

คนไข้มาแต่ละคนๆ พระเจ้าแผ่นดินแหมานะ พระเจ้าแผ่นดินไม่แหมาอย่างก็เงินเต็มกระเป๋า ตราพระเจ้าแผ่นดินตีตรามาให้ใหม่ละ คนไข้เขามีคุณค่าต่อหมอขนาดไหนเราต้องคิดบ้างซี...คนไข้คนหนึ่งกับหมอเป็น **อัญญมัญญ์** อาศัยซึ่งกัน

และกัน ถ้าไม่มีคนไข้หมอก็หมดความหมาย โรงพยาบาลล้มหมอนที่ตั่งกันอยู่อาศัยกันอยู่ทุกวันนี้ พอเป็นไปได้ทั้งฝ่ายหมอฝ่ายคนไข้

ก็เพราะต่างคนต่าง **อัญญมัญญ์** ซึ่งกันและกัน อย่าเห็นว่าทางไหนสูงกว่ากัน ถ้า **อัญญมัญญ์** แล้ว อยู่ด้วยกันได้ มนุษย์เรา

...เพราะเรื่องคนไข้กับหมอแยกกันไม่ออก เหมือนพ่อแม่กับลูก เราจะว่าเป็นเทวดากับหมาได้ยังไง เราก็บอกถึงว่าเงินในกระเป๋าเขามาแต่ละคน พระเจ้าแผ่นดินแหมานะว้างั้น... คนหนึ่งกระเป๋าเบ้งๆ มาเขาให้ด้วยน้ำใจมีเยอะนะ เขาให้ค่าหยูกค่ายาเป็นธรรมดา เขาให้ด้วยน้ำใจของหมอน้ำใจของพยาบาลที่มีคุณแก่คนไข้ของเขา แล้วเขาตั้งใจให้ด้วยน้ำใจมากกว่านั้นอีกนะ มีเยอะนะ...”

